

T.C.

YARGITAY

13. HUKUK DAİRESİ

E. 2008/11013

K. 2009/2410

T. 25.2.2009

- AYIPLI MAL NEDENİYLE BEDEL İADESİ (Tüketici Ücretsiz Onarım Hakkını Kullanmasına Rağmen Satıcı Yasadan Doğan Onarım Yükümlülüğünü Yerine Getirmediğine Göre Bedelin İadesine Yönelik İstemi Dikkate Alınarak Karar Verilmesi Gerektiği)
- ONARIM HAKKI (Ayıp Mal Nedeniyle Bedel İadesi - Tüketici Ücretsiz Onarım Hakkını Kullanmasına Rağmen Satıcı Yasadan Doğan Onarım Yükümlülüğünü Yerine Getirmediğine Göre Bedelin İadesine Yönelik İstemi Dikkate Alınarak Karar Verilmesi Gerektiği)
- TÜKETİCİNİN KORUNMASI (Sözleşmeden Dönme Malın Ayıpsız Misliyle Değiştirilmesi Ayıp Oranında Bedel İndirimi veya Ücretsiz Onarım İsteme Haklarına Sahip Olduğu - Kural Olarak Seçimlik Hakkını Kullanan Tüketici Bu Haktan Dönemeyeceği)
- SEÇİMLİK HAK (Sözleşmeden Dönme Malın Ayıpsız Misliyle Değiştirilmesi Ayıp Oranında Bedel İndirimi veya Ücretsiz Onarım İsteme Haklarına Sahip Olduğu - Kural Olarak Seçimlik Hakkını Kullanan Tüketici Bu Haktan Dönemeyeceği)

4077/m.4,13/III

Garanti Belgesi Uygulama Esaslarına Dair Yönetmelik m.14/a

ÖZET : Tüketici, malın ayıplı olması halinde bedel iadesini içeren sözleşmeden dönme, malın ayıpsız misliyle değiştirilmesi, ayıp oranında bedel indirimi veya ücretsiz onarım isteme haklarına sahiptir. Kural olarak, seçimlik hakkını kullanan tüketici, bu haktan dönememez. Ancak, tüketici ücretsiz onarım hakkını kullanmasına rağmen satıcı yasadan doğan onarım yükümlülüğünü yerine getirmediğine göre, bedelin iadesine yönelik istemi dikkate alınarak karar verilmelidir.

DAVA : Taraflar arasındaki ayıplı mal davasının yapılan yargılaması sonunda, ilamda yazılı nedenlerden dolayı davanın reddine yönelik olarak verilen hükmün süresi içinde davacı avukatınca temyiz edilmesi üzerine, dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR : Davacı, davalıdan aldığı klimanın arızalandığını, çağırdığı servisin garanti belgesinde montaj kaydının bulunmadığını, dolayısıyla garanti kapsamında olmadığını belirterek tamirini yapmadığını, bu haliyle klimanın ayıplı olduğunu ileri sürerek, bedelinin iadesine karar verilmesini istemiştir.

Davalı, davacının özel serviste montaj yaptırmak suretiyle klimanın garanti kapsamından çıkmasına kendisinin sebep olduğunu savunarak, davanın reddini dilemiştir.

Mahkemece, 4077 sayılı Yasa gereğince ücretsiz onarım hakkının kullanıldığı kabul edilerek, davanın reddine karar verilmiş; hüküm, davacı tarafından temyiz edilmiştir.

4077 sayılı Yasa'nın 4. maddesi gereğince malın ayıplı olması halinde tüketici, bedel iadesini içeren sözleşmeden dönme, malın ayıpsız misliyle değiştirilmesi veya ayıp oranında bedel indirimi ya da ücretsiz onarım isteme haklarına sahiptir. Kural olarak, bu seçimlik haklarından birisini kullanan tüketici, yasal koşullar oluşmadan bu hakkından dönememez. Mahkemenin de

kabulü bu doğrultudadır. Ayıplı mal satışında ücretsiz onarım hakkını kullanan tüketici, ancak 4077 sayılı Kanun'un 13/III ve Garanti Belgesi Uygulama Esaslarına Dair Yönetmeliğin 14/a maddesindeki koşulların gerçekleşmesi halinde onarım hakkından vazgeçerek diğer haklarını kullanabilir. Tüketici ücretsiz onarım hakkını kullanmasına rağmen satıcı yasadan doğan onarım yükümlülüğünü yerine getirmediği takdirde, tüketicinin 4077 sayılı Yasa'nın 4. maddesinde öngörülen diğer seçimlik haklarını kullanamayacağını kabul etmek Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun'un lafına ve ruhuna aykırılık teşkil eder. Somut olayda, davacının ücretsiz onarım hakkını kullanmak istediği, ancak davalının klimanın montajının yetkili servis tarafından yapılmadığı gerekçesiyle bu yükümlülüğünü yerine getirmediği anlaşılmaktadır. Satış sonrası klimanın montajının yapılması davalının yükümlülüğündedir. Davalı, bu yükümlülüğünü yerine getirdiğini veya tüketiciden kaynaklanan nedenlerle yerine getiremediğini kanıtlamalıdır. Toplanan delillerden davalının montaja ilişkin yükümlülüğünü yerine getirmediği anlaşılmaktadır. Kaldı ki klimanın montajının tüketici tarafından yetkili servis dışında bir kişiye yaptırılması halinde dahi, maldaki ayıbın yetkili olmayan servisin hatalı montaj ve işleminden kaynaklanmaması halinde, satıcının tüketiciye karşı yasadan doğan yükümlülükleri devam eder. Bu bağlamda, satıcı ücretsiz onarım yapmakla yükümlüdür. Bu durumda mahkemece, klimadaki ayıbın imalattan mı kaynaklandığı, yoksa tüketicinin kullanım hatası veya yetkili olmayan servisin tekniğine ve yöntemine uygun olmayan montajından mı kaynaklandığı bilirkişi incelemesi ile saptanmalı, ayıbın kullanım hatası veya yetkili olmayan servisin yöntemine ve tekniğine uygun olmayan montajından kaynaklandığı saptandığı takdirde, şimdiki gibi davanın reddine, ayıbın imalat hatasından kaynaklandığı saptandığı takdirde, davacının bedel iadesi ile ilgili istemin kabulüne karar verilmesi gerekirken, eksik inceleme ile yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

SONUÇ : Yukarıda açıklanan nedenlerle davacının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün davacı lehine (BOZULMASINA), peşin alınan temyiz harcının istek halinde iadesine, 25.02.2009 gününde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

YARGITAY

13. HUKUK DAİRESİ

E. 2008/11919

K. 2009/2639

T. 2.3.2009

- **AYIPLI MAL NEDENİYLE ÇIKAN YANGIN (Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Gereği İmalatçının da Sorumlu Olacağı)**
- **İMALATÇININ AYIPLI MAL NEDENİYLE SORUMLULUĞU (Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Gereği İmalatçının da Sorumlu Olacağı)**
- **YANGIN NEDENİYLE MADDİ VE MANEVİ TAZMİNAT DAVASI (Ayıplı Maldan Kaynaklanan – Davacıların Evlerinin ve Ahırlarının Yandığı/Duydukları Üzüntü Nedeniyle Manevi Zararın Oluştununun Kabul Edileceği)**
- **MANEVİ TAZMİNAT TALEBİ (Ayıplı Maldan Kaynaklanan Yangın Nedeniyle/Davacıların Evlerinin ve Ahırlarının Yandığı – Davacıların Evlerinin ve Ahırlarının Yandığı/Duydukları Üzüntü Nedeniyle Manevi Zararın Oluştununun Kabul Edileceği)**

818/m.49,98

4077/m.4,5

ÖZET : Dava, satılan mala bağlı olarak verilen hizmetin ayıplı olması nedeniyle doğan maddi ve manevi zararın tazminine ilişkindir. Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun gereği imalatçının da bayi ile birlikte sorumlu olduğu dikkate alınmalıdır.

Davalılar tarafından sunulan ayıplı hizmet nedeniyle evlerinde çıkan yangın sunucunda davacıların evleri, eşyaları, ahır ve samanlıklarının yandığı, bu nedenle moral bozukluğu ve üzüntü yaşadıkları göz önünde tutulduğunda, dava konusu olayda davacıların şahsi menfaatlerinin ihlal edildiği dolayısıyla manevi bir zararın gerçekleştiğinin kabulü gerekir.

DAVA : Taraflar arasındaki tazminat davasının yapılan yargılaması sonunda ilamda yazılı nedenlerden dolayı davanın kısmen kabulüne kısmen reddine yönelik olarak verilen hükmün süresi içinde davacılar ve davalı N. B. avukatınca temyiz edilmesi üzerine dosya incelendi gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR : Davacılar, evlerinde 22.08.1999 tarihinde meydana gelen yangında, tek katlı ev ve içindeki eşyalarla, hayvan ahin ve samanlığın da yandığını, yangının olaydan bir gün önce davalı Alpgaz A.Ş.'nin bayii olan diğer davalı Karacasu bayiliği tarafından takılan tüp nedeniyle çıktığını, 10.550.00.YTL maddi zarar ile manevi zarara uğradıklarını ileri sürerek, 10.550.00.YTL maddi, 5.000.00.YTL'de manevi tazminatın olay tarihinden itibaren yasal faizi ile birlikte davalılardan müteselsilen tahsiline karar verilmesini istemişlerdir.

Davalılardan A. A.Ş., kendilerine karşı husumet yöneltilemeyeceğini, yangının davacıların kusuru ile meydana geldiğini, diğer davalı ise olayda kusurlarının bulunmadığını savunarak, davanın reddini dilemişlerdir.

Mahkemece olayda kusurunun olmadığı gerekçesiyle davalılardan Alpgaz A.Ş. hakkındaki davanın reddine, diğer davalı yönünden ise davanın kısmen kabulüne, 5.275.00.YTL maddi tazminatın olay tarihinden itibaren faizi ile birlikte adı geçen davalıdan tahsiline, fazlaya ilişkin maddi tazminat ile manevi tazminat isteminin ise reddine karar verilmiş, hüküm, davacı ve davalılardan Nizamettin Bahtiyar tarafından temyiz edilmiştir.

1-) Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle yasaya uygun gerektirici nedenlere ve özellikle delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre davalı N. B.'nin tüm, davacıların aşağıdaki bentlerin kapsamı dışında kalan diğer temyiz itirazlarının reddi gerekir.

2-) Dava, satılan mala bağlı olarak verilen hizmetin ayıplı olması nedeniyle doğan maddi ve manevi zararın tazminine ilişkin olup, olay ve dava tarihinde yürürlükte olan 4077 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun'un 4/2 maddesinde; "Ayıplı maldan ve/veya ayıplı malın neden olduğu her türlü zarardan dolayı tüketiciye karşı satıcı, bayi, acente, imalatçı-üretici ve ithalatçı, müştereken ve müteselsilen sorumludur" denildikten sonra, anılan yasanın 4/5 maddesinde de; "Ayıplı hizmetler hakkında da yukarıdaki hükümler uygulanır" hükmü bulunmaktadır. Anılan hükme göre davalı şirketin bayi olan N. B. tarafından davacıya sağlanan ayıplı mal ve hizmet nedeniyle sağlayıcı (imalatçı) durumunda bulunan davalı şirket de diğer davalı ile birlikte müteselsilen sorumlu olup, bu husus göz ardı edilerek mahkemece kusurlu olmadığından bahisle adı geçen davalı hakkındaki davanın reddine karar verilmiş olması usul ve yasaya aykırı olduğundan bozmayı gerektirir.

3-) Davacılar, davalı A. A.Ş.'nin bayii olan diğer davalı tarafından verilen ayıplı hizmet nedeniyle çıkan yangın sonucu ev ve müştemilatının yandığını, olay sebebi ile manevi yıkım ve üzüntü yaşadığını ileri sürerek maddi tazminatın yanında manevi tazminat isteminde de bulunmuşlardır. Borçlar Kanununun 49. maddesine göre kişilik hakları haksız saldırıya uğrayan kimse manevi tazminat isteyebilir. Aynı Kanunun 98. maddesi delaletiyle sözleşmeye aykırılık halinde de 49. maddenin uygulanacağı tartışmasızdır. Kişinin onuru, saygınlığı gibi kişilik

haklarını oluşturan değerlere ve Anayasa ile güvence altına alınan temel hak ve hürriyetlere saldırı halinde manevi bir zarar, başka bir ifade ile kişilik hak ve değerlerinde irade dışında gerçekleşen bir eksilmenin oluştuğunun kabulü gerekir. Dava konusu olayda, davalılar tarafından sunulan ayıplı hizmet nedeniyle evlerinde çıkan yangın sunucunda davacıların evleri, eşyaları, ahır ve samanlıklarının yandığı, bu nedenle moral bozukluğu ve üzüntü yaşadıkları göz önünde tutulduğunda, dava konusu olayda davacıların şahsi menfaatlerinin ihlal edildiği dolayısıyla manevi bir zararın gerçekleştiğinin kabulü gerekir. O halde mahkemece tarafların ekonomik ve sosyal durumları araştırılıp takdir edilecek bir manevi tazminata hükmedilmesi gerekirken, kişilik haklarına saldırının bulunmadığından bahisle yazılı şekilde manevi tazminat talebinin reddine karar verilmiş olması usul ve yasaya aykırı olup bozmayı gerektirir.

SONUÇ : 1. bent gereğince davalı Nizamettin Bahtiyar'ın tüm, davacıların diğer temyiz itirazlarının reddine, temyiz edilen hükmün 2. ve 3. bentlerde açıklanan nedenlerle temyiz eden davacılar yararına **BOZULMASINA**, 14.00.TL peşin alınan temyiz harcının istek halinde davacılaraya iadesine, 213.00.TL kalan harcın davalı Nizamettin Bahtiyar'dan alınmağına, 02.03.2009 gününde oybirliği ile karar verildi.